

Τα αντιβενιζελικά κόμματα

Ραλλικό κόμμα	Εθνικό κόμμα	Θεοτοκικό κόμμα
<p>Ηγεσία: Δημήτριος Ραλλής</p> <p>Οπαδοί:</p> <ul style="list-style-type: none"> ► Μέσατα και κατώτερα στρώματα των πόλεων ► Μικροκαλλιεργητές (σε αντίθεση με την πολιτική των φιλελευθέρων που έδειχνε να ευνοεί τα ανώτερα αστικά στρώματα. 	<p>Ηγεσία: Κ. Μαιουρομυχάλης</p>	<p>Ηγεσία: Γ. Θεοτόκης</p>
<p>Αρχές - πολιτικό πρόγραμμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ► Αντίθετο προς τον εκσυγχρονισμό. ► Κατά της εκτελεστικής εξουσίας όπως αυτή διαμορφώθηκε στα τέλη του 19^{ου} αι. και όπως το απαιτούσε η μεταρρυθμιστική του Βενιζέλου. ► Ενίσχυση της θέσης του στο Κοινοβούλιο. ► Βασιλιάς → σύμβολο εθνικής ενότητας. 	<p>Αρχές - πολιτικό πρόγραμμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ► Προσπαθούσαν να εκμεταλλευτούν τη συμμετοχή του αρχηγού τους στα πολιτικά πράγματα μετά το 1909. ► Υποστήριζαν την «ανόρθωση» που δεν μπόρεσαν να υλοποιήσουν οι Βενιζελικοί. 	<p>Αρχές - πολιτικό πρόγραμμα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ► Ζητούσε διόρθωση των βενιζελικών σφαλμάτων ► Συμφωνούσε με την αύξηση των εξοπλισμών ► Ζητούσε φορολογικές ελαφρύνσεις για τους μικροεσοδηματίες <p>Ήταν περισσότερο μετριοπαθές και διάλλακτικό από το ραλλικό και το εθνικό κόμμα.</p>
<p>Οικονομικό Πρόγραμμα</p> <ul style="list-style-type: none"> ► Ενίσχυση της παραγωγής και αύξηση των θέσεων εργασίας με στόχους: <ul style="list-style-type: none"> - Την εξεύρεση χρημάτων για εξοπλισμούς. - Την κατοπολέμηση της διαφθοράς και της κομματικής πατρωνιάς. ► Το ραλλικό κόμμα δεν είχε συγκροτημένο αναπτυξιακό πρόγραμμα για την οικονομία. 	<p>Εκλογική δύναμη:</p> <p>Από την επανάσταση στο Γουδί (1909) ως το 1915 (συνταγματική κρίση)</p> <ul style="list-style-type: none"> ► Είχε τη μεγαλύτερη εκλογική βάση ► Αποτέλεσε τον αντιβενιζελικό πυρήνα 	<p>Εκλογική δύναμη:</p> <p>Από την επανάσταση στο Γουδί (1909) ως το 1915 (συνταγματική κρίση)</p> <ul style="list-style-type: none"> ► Είχε τη μεγαλύτερη εκλογική βάση ► Αποτέλεσε τον αντιβενιζελικό πυρήνα

Άσκηση εμπέδωσης - Πηγή

Αντλώντας στοιχεία από την παρακάτω πηγή και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις:

- α) Να περιγράψετε και να αιτιολογήσετε τη δομή του Βενιζελικού κόμματος.
- β) Να εντοπίσετε τις ομοιότητες και τις διαφορές του κόμματος των φιλελευθέρων με τα αντιβενιζελικά κόμματα στο σύνολό τους (Επαναληπτικές Πανελληνίες 2004).

Κείμενο

Ο Βενιζέλος, μολονότι πίστευε στον κοινοβουλευτισμό, αντιλαμβανόταν πως η πρωτοφανής του επιτυχία οφειλόταν στο προσωπικό του χέρισμα άλλων, παρά στην κομματική οργάνωση. Η πεποίθησή του πως ήλθε στην εξουσία το 1910 για να απαλλάξει την Ελλάδα από τον «παλαιοκομματισμό» δεν ξεχώριζε πάντοτε από την εχθρότητα προς τα κόμματα εν γένει. Ειδικότερα μετά το 1928, όταν άρχισε να χλαρώνει η επιβολή του πάνω στους τέως υπαρχηγούς του, έτεινε να αγνοεί την «κομματική κουζίνα» όπως τα ονόμαζε περιφρονητικά. Σε μια συνέντευξη που έδωσε τον επόμενο χρόνο, αποκάλυψε την πεποίθησή του πως, αν το κοινοβουλευτικό σύστημα ήθελε να επιβιώσει, χρειαζόταν περισσότερο παρά ποτέ μεγάλες προσωπικότητες, ικανές να διερμηνεύσουν πιστά και άμεσα τη λαϊκή θέληση, χωρίς να υπόκεινται ανά πάσα στιγμή σε κομματικές πιέσεις. Ούτε ο πατερναλισμός* του Βενιζέλου ούτε οι πελατειακές φατρίες των Λαϊκών** παρήγαγαν μια κομματική οργάνωση ικανή να αρθρώσει τα αιτήματα των μαζών. Ούτε οι μεν ούτε οι δε γέννησαν το «κόμμα ιδεών», την απουσία του οποίου θρηνούσαν οι θεωρητικοί εκείνης της εποχής στην Ελλάδα. Ούτε και κατόρθωσαν να δημιουργήσουν σταθερές νεανικές οργανώσεις. Το «σχίσμα» το οποίο τους χώριζε, καθώς στηριζόταν σε περιφερειακές μάλλον παρά σε ταξικές αντιθέσεις -μεταξύ της Παλαιάς Ελλάδας και των βενιζελικών Νέων Χωρών- αφορούσε ολοένα και λιγότερο τις ανάγκες μιας χώρας όπου αναπτύσσονταν ταχύτατα οι πόλεις και η βιομηχανία. Τα δύο μεγάλα κόμματα προσκολληθήκαν στην άποψη πως η λειτουργία ενός κόμματος εθνικού επιπέδου ήταν να υπερβαίνει άλλων παρά να εκτροσωπεί τα ταξικά συμφέροντα.

Mark Mazower, *Η Ελλάδα και η οικονομική κρίση του Μεσοπολέμου*, σελ. 52-53

* Πατερναλισμός: άσκηση εξουσίας με κηδεμονευτικό χαρακτήρα.

** Λαϊκό Κόμμα: αντιβενιζελικό κόμμα του Μεσοπολέμου.

